

at en Ophævelse af Pantegældsmoratoriet i dette Øjeblik ikke vil have skæbnsvangre Følger, men ingen kan sige noget som helst om, hvordan vort Pengemarkeds Tilstand meget hurtigt kan blive, og nu at gaa hen og lade Pantegældsmoratoriet bortfalde og saa maaske om en Maanedes Tid eller to være tvunget til paa Grund af Omstændighederne at forny det vilde være lidet tilraadeligt. Det er summa summarum af de Udtalelser, der faldt fra de kyndigste Forretningsmænd paa dette Omraade, og i Henhold dertil er det, jeg har tilladt mig at fremsætte Lovforslaget for den høje Rigsdag. Et æret Medlem (Godskesen) udtalte, at jeg kunde nok være kommet tidligere med dette Forslag, men der er jo det Hensyn at tage, at kommer man tidligere med Forslaget, kan man ikke længere se Forholdene an. Jeg har ønsket at vente saa længe, som Omstændighederne tillod det, med at fremsætte Lovforslaget om Moratoriets Forlængelse, idet jeg vilde se, om ikke Forholdene udviklede sig saaledes, at det kunde blive overflødig. Jeg er altsaa kommet til den Opfattelse, at det ikke er blevet overflødig, og har derfor nu fremsat Lovforslaget om Forlængelse.

Endelig spurgte et æret Medlem (Vejstrup) mig, om jeg vidste noget med Hensyn til, hvorvidt Erlægelsen af stipulerede Afdrag havde forvoldt Vanskeligheder. Jeg maa derom sige, at der er ikke Ministeriet noget bekendt angaaende større Vanskeligheder paa dette Omraade; jeg maa derfor som det ærede Medlem haabe, at Forholdet har ladet sig ordne ved gensidig Imødekommen fra Kreditors og Debitors Side.

Godskesen: Saaledes som jeg har forstaaet Loven om Pantegældsmoratoriet, er Meningen ikke at forhindre Pantekreditor i at anvende sine Penge, hvis han har dem, til Spekulation fremfor til andre Ting, men Meningen er at beskytte Pantedeбитor. Men mine Erfaringer gaar ud paa — muligvis sidder den højtærede Minister inde med Erfaringer fra andre Omraader, som kan omstøde dem; jeg har gjort —, at medens det, da Pantegældsmoratoriet første Gang blev givet, var Kreditor, som vilde falde over Debitor, og det var Debitorerne, som var i størst Forlegenhed, fordi de truedes med Opsigelse af de Kapitaler, de havde staaende i deres Ejendomme, og ikke kunde skaffe dem, er Forholdet nu et ganske andet. Nu er der efter min Erfaring blandt Pantekredito-

rerne ikke nogen som helst Iver efter at sige Pengene op, medens derimod Debitorerne i stort Omfang opsiges de Kapitaler, de har staaende i Ejendommene, idet de, som Pengeforholdene er, finder deres Regning ved at omprioritere Ejendommene, skille sig af med de gamle Prioriteter og tage nye, som de mener i alt Fald i det lange Løb er fordelagtige. Det er bekendt, at man kan faa Tillægsloaan i Kreditforeningerne i ret stort Omfang, og naar Pantedeбитorerne finder de Betingelser, der ydes dem, tilfredsstillende, opsiges de de gamle Prioriteter for at kunne optage Tillægsloaan i Kreditforeningerne, og de nærer ingen Betænkeligheder, hvad de heller ikke har Grund til, i Retning af, at de maaske ikke skulde kunne faa en anden og naturligvis en mindre anden Prioritet i Stedet for den, de opsiges. Jeg tror, at netop de Grunde, som førte til Pantegældsmoratoriets Beskyttelse for Debitorerne, ikke længere er til Stede, saaledes som de var den Gang.

Bojsen: Jeg vil kun rette et Spørgsmaal til den højtærede Minister. Dette Forslag gaar ud paa, at Moratorieloven skal gælde indtil den 31. December 1917. Nu er Forholdet det, at de Kapitaler, der er Tale om, forfalder i de halvaarlige Terminer. Næsten al Pantegæld er ordnet her i Landet til disse bestemte Terminer: Juni og December Termin. Hvad er Grunden til, at man ikke har valgt 11. December Termin, men derimod udstrækker Loven til 31. December, og hvilken Betydning vil det have for dem, der nu har Penge til gode til December Termin og skal have dem betalt til den Tid, at Loven ikke er udløbet til den Tid?

Justitsministeren (Zahle): Til den ærede sidste Taler (Bojsen) skal jeg sige, at jeg maa henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa de Overgangsbestemmelser, som denne Gang er føjede til Lovforslaget. Naar det ærede Medlem fæster sin Opmærksomhed derpaa, vil han deri finde den Forklaring, han søgte, idet der er givet Regler for, hvornaar Pengene skal udbetales, naar de er opsagte til en Termin, som ligger i indeværende Aar, og under hvilke Vilkaar de skal udbetales.

Til det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Godskesen) skal jeg sige, at jeg kan ikke vide, hvorpaa det ærede Medlem støtter den Opfattelse, at Pantedeбитorerne skulde være særlig heldigt stillede for Tiden. Naturligvis, hvis en Pantedeбитor ved